

Latvijas Avīze, 29.08.2025.

/Tulkojums no angļu valodas/

Mortens Jespersens, Dānijas vēstnieks Latvijā

Dānijas prezidentūra Eiropas Savienības Padomē

Pēc vairākus mēnešus ilgas gatavošanās šā gada 1. jūlijā Dānija no Polijas pārņēma prezidējošās valsts statusu Eiropas Savienības Padomē.

Pēc notikumiem 2025. gada pirmajā pusē par to vairs nav ne mazāko šaubu. Eiropa stāv vēsturiska mēroga izaicinājumu priekšā, un Dānija pārņem prezidentūru mūsdienu vēsturē izšķirošā brīdī.

Jau ceturto gadu turpinās Krievijas nelegitīmais karš Ukrainā, kas vēl arvien atstāj dziļas sekas ne vien uz pašu Ukrainu, bet arī visu Eiropu un starptautisko kārtību pasaulē. Vienlaikus esam liecinieki arī visā pasaulē arvien pieaugošai stratēģiskajai un tehnoloģiskajai konkurencei, arvien bargākiem ārējās tirdzniecības ierobežojumiem, klimata pārmaiņām, konfliktiem Tuvajos Austrumos un nelegālajai imigrācijai. Šie ir daži no procesiem, starp kuriem Dānijai kā Eiropadomes prezidējošai valstij jāspēj prasmīgi navigēt.

Eiropadomes prezidentūras laikā Dānija strādās un raudzīsies, lai Eiropas Savienība būtu spēcīga un izlēmīga, stiprinot drošību un aizsardzību, vienlaikus paaugstinot konkurētspēju. Lai to sasniegtu, Eiropas Savienībai jāspēj vārdus apliecināt darbos un veiksmīgi pārvarēt priekšā stāvošos pārbaudījumus, pie tam iziet tiem cauri, neatkāpjoties no savām vērtībām.

Dānijas prezidentūras darbu caurvīs divas galvenās prioritātes, kas ietvertas vienotā moto: "Stipra Eiropa mainīgā pasaulē":

- Droša Eiropa
- Konkurētspējīga un zaļi domājoša Eiropa

Palūkosimies tuvāk, tieši kā dzīvē izskatīsies virzīšanās uz šiem diviem mērķiem.

Dānija gādās, lai ES taptu par stipru un noturīgu valstu savienību, kas spēj uzņemties lielāku atbildību par savu ārējo drošību. Mērķis ir panākt, lai Eiropa līdz 2030. gadam spētu pati sevi aizstāvēt. Tas prasa stiprināt Eiropas aizsardzības industriju un ražošanu. Tāda Eiropas Savienība, kas spētu pati aizstāvēt savu drošību, vienlaikus turpinot cieši sadarboties ar NATO, sniegtu arī patiesu ieguldījumu mūsu eiroatlantiskajā drošībā.

Drošības jomā galvenā prioritāte joprojām ir **nepārtraukts ES atbalsts Ukrainas cīņai par mieru un brīvību** – politiski, ekonomiski, pilsoniski un militāri. Tas nozīmē apjomīgāku atbalstu Ukrainai un bargāku Krievijas izolāciju.

Drošība ir saistīta arī ar **migrācijas jautājumu**, tāpēc svarīgi nodrošināt stabilitāti uz ES ārējām robežām. Dānija strādās pie jauniem un inovatīviem risinājumiem nelegālās migrācijas pārvaldībai un cilvēku plūsmas kontrolei ES virzienā.

Visbeidzot ģeopolitiska nepieciešamība ir arī tālāka **Eiropas Savienības paplašināšanās**, lai valstu saimē uzņemtu arī kaimiņvalstis, kurām ir ar mums kopīgas vērtības un principi. Tas ir vienīgais veids, kā ES var efektīvi veicināt stabilizāciju Eiropas kontinentā un stiprināt to valstu noturību, kurās pastāv nevēlamas ārējas ietekmes riski.

Konkurences ziņā Eiropai jāspēj stabili konkurēt globālā mērogā: samazināti apgrūtinājumi, turpmākas stratēģiskās investīcijas un zaļā pāreja būs būtisks izaugsmes un nodarbinātības virzītājspēks.

Sīvā globālā konkurence prasa mērķtiecīgu rīcību visas savienības un katras valsts līmenī, lai stiprinātu ES konkurētspēju. Tas panākams ar produktivitāti veicinošām reformām, kas uzlabo uzņēmumu pamatnosacījumus un to spēju augt, ieviest inovācijas un ieguldīt jaunās tehnoloģijās, prasmēs, ražošanā un darbvietās.

Zaļā pāreja var un tai vajag kalpot par izaugsmes dzinējspēku. Klimata un enerģētikas politikai arī turpmāk jābūt ciešā sazobē ar konkurētspējas politiku.

Aizvadītā desmitgade mums ir parādījusi, ka ES joprojām ir spējīga uz vienotību un kolektīvu rīcību, kad tas visvairāk nepieciešams. Lai pieminam finanšu krīzi, migrācijas krīzi, Covid pandēmiju un Krievijas iebrukumu Ukrainā, kas vēl arvien turpinās. Šo nelokāmo vienotību mums vajag arī turpmāk spēcīnāt un likt lietā, lai aktīvi apliecinātu un aizstāvētu gan Eiropas intereses, gan starptautisko tiesisko kārtību.

Kā jau sākumā minēju, pasaule vairs nav tāda, kādu to pazinām. Tā mainās. Tādēļ ja vēlamies, lai izšķirošos brīžos Eiropas vārds būtu no svara, mums jārikojas drosmīgi un jāizvirza sev augsti mērķi.

Mūsu prezidentūras nospraustie mērķi ir skaidri: tiecamies īstenot atbildīgu līderību, panākt vienotību rīcībā un sasniegt konkrētus rezultātus mūsu Savienības labā. Izaicinājumu nav mazums, taču tieši tāpat arī – iespēju.